

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

L ante Y

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

lucerna, lampis, Gall. Lampe, lanterne, chandelle. Ital. Lucerna, lanterna. German. Ein leuchtend. oder leuchtend. Lamp. Polon. swietla, lampka. Vngar. Gyertyn, vilag, szoborok. Angl. A lamp, light or candle.] quod tenebras solvat. Virg. 1. Aen. - dependent lychni laquearibus aureis. Plautus: Lucernam emunge parumper, ut videat anus ubi pedes ponat. Lychni pensiles, lucernae erant multis lucentes myxitis que in laquearibus suspense, totum illustrabant triclinium. & Hinc lychnum, id est, dicitur funiculus, qui lucernis adhibetur, ut affuso oleo flammam nutriat.

Lychnoides, [Lychnoides, Vngar. Ejszi vilernal viziazek] Dicitur tunc, qui loco dierum noctibus utuntur, & ad lucernas vivunt, quasi lucernam. Apparetque proverbii loco dicitur, qui lucernam vitam duceret, ut torqueri possit vel in nocturnis potorem, vel hominem supra modum studiosum, qui (quemadmodum dicitur de Demosthene) plus abstumat olei quam vini, vel in sordidum & parum, quasi de lucernatio oleo vitiantem. Seneca, ult. epist. Nil consumebat, nisi noctem. Itaque crebra dicitur illum quibusdam avarum & sordidum. Vnde, inquit, & lychnoidem dicitur.

Lychnichus, m. l. [Lychnichus, Vngar. Ejszi vilernal viziazek] Dicitur tunc, qui loco dierum noctibus utuntur, & ad lucernas vivunt, quasi lucernam. Apparetque proverbii loco dicitur, qui lucernam vitam duceret, ut torqueri possit vel in nocturnis potorem, vel hominem supra modum studiosum, qui (quemadmodum dicitur de Demosthene) plus abstumat olei quam vini, vel in sordidum & parum, quasi de lucernatio oleo vitiantem. Seneca, ult. epist. Nil consumebat, nisi noctem. Itaque crebra dicitur illum quibusdam avarum & sordidum. Vnde, inquit, & lychnoidem dicitur.

Lychnichus, m. l. [Lychnichus, Vngar. Ejszi vilernal viziazek] Dicitur tunc, qui loco dierum noctibus utuntur, & ad lucernas vivunt, quasi lucernam. Apparetque proverbii loco dicitur, qui lucernam vitam duceret, ut torqueri possit vel in nocturnis potorem, vel hominem supra modum studiosum, qui (quemadmodum dicitur de Demosthene) plus abstumat olei quam vini, vel in sordidum & parum, quasi de lucernatio oleo vitiantem. Seneca, ult. epist. Nil consumebat, nisi noctem. Itaque crebra dicitur illum quibusdam avarum & sordidum. Vnde, inquit, & lychnoidem dicitur.

Lycium, [Lycium, Dioscoridi spinae genus, folia habent buxeis similia, unde & pyracantham appellantur. Virgas habet trichocarpas, quibus cum radicibus suis, succoque expresso, fit medicamentum, quod & ipsum Lycium appellant. Nascitur haec spina copiosissime in Lycia Asiae regione, teste Dioscorido, unde & nomen videtur accepisse Plinius libro 24. cap. 14. Lycium praestantius est spinae sicci tradunt, quam & pyracanthon Chironiam appellant.]

Lycium, c. n. Medicamentum ex radice thami sylvestris factum. Plin. lib. 24. cap. 12. Hac radice decocta in aqua fit medicamentum, quod vocant Lycium.

Lycium, c. n. Medicamentum ex radice thami sylvestris factum. Plin. lib. 24. cap. 12. Hac radice decocta in aqua fit medicamentum, quod vocant Lycium.

Lycium, c. n. Medicamentum ex radice thami sylvestris factum. Plin. lib. 24. cap. 12. Hac radice decocta in aqua fit medicamentum, quod vocant Lycium.

Lycium, c. n. Medicamentum ex radice thami sylvestris factum. Plin. lib. 24. cap. 12. Hac radice decocta in aqua fit medicamentum, quod vocant Lycium.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Lymphæ, f. p. [Lymphæ, Gall. Eau Ital. Acqua. Ger. Wasser. Hispan. Agua. Pol. Woda. Vngar. Víz. Ang. Water.] A nostris aqua, per mutationem n in l quasi Nympha. Nam Græcè dicitur νύμφη. Col. lib. 105. Diciturque Parthenope Sebethide rosida lymphæ. Virg. 4. Aen. Dic corpus properet fluviali spargere lymphæ. Horat. Epod. 16. montibus altis Levis crepitante lymphæ defluit pede. Virg. 9. Aen. - hausit de gurgite lymphas. Resingueret pocula lymphæ. Horat. 1. Serm. Satyr. 5.

Kk 5 Lynostro.

Lynostrophon, Vide Linostrophon.

Lynter, Vide Linter.

Lyparis, Vide Liparis.

Lypote, Vide Lipote.

LYRA, f. p. [Dygg, dyos, Gall. Une harpe, Ital. Lira, Ger. Ein talem, Hisp. Cierta instrumento musico de cordas, como guitarra, Pol. Harpa, Vng. Hegedus, laut, Ang. An harp.] Instrumentum musicum in quo quor sunt fides, tot resonant voces. Lyra dicta, quasi lyra, propterea quod Apollini à Mercurio (qui eam primus creditur invenisse) pro bouum compensatione fuerit data: quã antè chelys diceretur. Formam habet (ut inquit Plin. lib. 9. cap. 10.) teludinis. Horat. 1. Carm. Ode 10: Te canam magni Iovis, & deorum Nuntium, curvèq; lyre parentem. Ovid. 11. Metam. Distinctamque lyram geminis, & dentibus Indis Sustinet à le- va. Idem 10. Metam. Te lyra pulsa manu te carmina nostra so- nabant. & Lyra etiam signum cœlestis est. Varro lib. 2. de Rẽ rust. cap. 5: Hoc secundum astri exortum facito, quod Græci vocant Lyram, fidem nostri. Lyra occidit quarto Nonas Fe- bruarii, vel centè Calendis Februarii, idq; noctu, teste Higino, quando occidit terga Leonis. Ovid. 3. Fast. Illa nocte aliquis tollens ad sidera vultu Dices, ubi est hodie, q̄ Lyra fuisse heri? Qui poeticam Astrologiam scripserit, voluit hanc lyra esse à Mercurio primùm inventam in Cyllene Arca dia monte, & ab eo Apollini donatam Apollinem aut, inventa cithara Orpheo lyram concessisse: mortuo autem Orpheo, à musis in caelo fuisse collocatam. Alii dicunt esse lyram Arionis citharodi, qui floruit tempore Periandri Corinthiorum tyranni, & primus fuit omnium citharistarum.

LYRICUS, ca, cum, adjct. Quod ad Lyram pertinet. [Dygg, Vng. Lautbox, valo.] Hinc Poetæ Lyrici dicti, quod ad Lyram sua carmina cantabant, statuebaturq; eis chorus quinquaginta virorum, ac tauro donabantur. Horat. 1. Carm. Ode 1: Quod si me lyricis vultibus inscius, Sublimi feriam sidera vertice. Modi lyrici. Ovid. Epist. 20: quum lyricis sim magis apta modis.

LYSCA, orum, n. f. Pro carminibus lyricis. Plinius Iunio, libro 1. Epistol. 1: Scribit enim & utraque lingua lyrica do- ctissima.

LYSCA, nis, pen. cor. m. t. Qui lyra canit, cuius significatio est etiam lyristes. [Dygg, Gall. tenor de harpe, Ital. tenore de lira, Ger. Ein teler, Hisp. Tenedor de aguel instrumento, Polon. Golek, Vngar. Hegedus, laut, Ang. An harper.] Plinius Iunior ad Genitorem: Quam multi, quum lector, aut lyristes, aut comædus inductus est, calecos ponunt?

LYRON, Alyssa apud Diof. lib. 3. cap. 170.

LYSIMACHIA, Plinio, Anon. Diotcondi, Herba est, quæ vel- go salicaria dicitur, sive quod folia habeat salicis, sive quod tubtes salices nascatur. Dicta Lysimachia, sive ab inventore Lysimacho, sive magis à lysis et macho. Refert enim Plin. can- tam huic herbæ componendorum distillatorum vim inesse, ut discordantibus etiã jumentis jugo imposta, aspernat eorum colibeat. Hujus varietates sunt species. 1. Lysimachia lutea, sive flore luteo. [Polon. Tęcił wiński, item Szarpanowia.] 2. Lysimachium flore purpureo. [Polon. Wólcy ogon, item Merkorya.] 3. Lysimachy genus, secundum quosdam, dicitur herba quæ Antony vocatur, & filius ante patrem. [Polon. Polna gwodpki.]

LYSIS, hujus lysis, & lysios, dicitur solutio, à lysis, solvo. Cic. 3. Tusc. Ex quo ipsam ægritudinem & dolores Chryppus, quasi solutionem totius hominis appellatam putat. & Lysis in An- chyroctura, huius est januarum id est, solutio conatus parietis. Vitruvius lib. 6. cap. 10.

LYTRA, dicitur, Genus vermiculi, qui nascitur in lingua canum. [German. Ein wermlein so den jungen hunden vnder der zungen wachst, Zaubmurm. Polon. Robak ziemni pod psem ięziem, item wierzepani vml edich psam, imdi sic mierzepka. Vngar. Ely wozben termid ferog, Ang. A worm in a doggs tongue which maketh him mad if he be not taken out.] Hic si infansibus carulis eximius, nec rabidi sunt, nec fastidium sentiunt. Plin. lib. 29. cap. 1.



LITERA una est ex iis quas Græci Grammatici è- p̄p̄ara à p̄p̄h̄, & à p̄p̄m̄ dicit: hoc est, semivocales simplices, & immutabiles, Latini Liquidas appellant. In compositione & derivatione migrat in n, sequente d vel t, vel c, vel q; ut Tan- tũ, tantundẽ, Idem, identidẽm, eorum eorundem, Num, nuncubi, nunquis, nunquã. Sic circumquaq; tanquam, naque, quen- que, quaque, quicunque. Similiter Am præpositio sequenti- bus f, vel c, vel q; mutat in, in n, ut anfractus, cyr. Vide in dictione Anfractus. M. in interiori ejus parte sonum colligit, compressis labris, concluso ore quem postea mugitu quodã non sine molestia extrudit. Hujus ponillimum infelicitas appa- ret, quum claudit dictiones: quod quum Latina lingua nimis quàm sæpè patitur, habetur & ipsa infelicitior. Græca quum in nulla dictione id ferat, hoc etiam nomine censetur beatior. Hujus elementi mugientem sonum fugientes Poetæ Latini, curant ad elidendum in carmine, sequente vocali. Ejus soni tamen major & minor obscuritas deprehenditur à loci situ: augetur & his modis, idemque minuitur, quibus & alie mutæ, ut suprà dictum est. M. in notis antiquorum, Marcus, vel Mutius, vel Martius, vel monumentum, vel mulier, vel mil- ler, vel meum, vel meam, mihi, molestus, modo, mors, munus. M. A. Macrinus. M. A. G. magistratus. M. A. G. militis ager. M. A. G. E. Q. magister equitum, M. A. G. M. I. L. magister mili- tum. M. A. L. major. M. A. E. M. Marcus Aemilius. M. A. T. P. F. F. C. E. T. H. S. P. Q. macer piissima fecit, & hi, suis, posteriq; eorum. M. A. R. I. T. Maritus. M. A. V. R. Marcus Aurelius. M. A. X. Maxi- mus. M. B. Mulier bona. M. C. Mancipio. M. C. Marcus Cicero, vel Marcus Censor, vel monumentum condidit, vel consilii, vel edsecravit. M. C. F. mortis causa fecit, vel fuit. M. C. M. mor- tis causa manu missus. M. C. V. manu consecratum vocavit. M. C. S. Marcus Cæs. M. D. O. mihi dare oportet. In numeris mille significat, quod mala scribendi consuetudine inductum est. Nam cum his notis C. I. D. apud veteres mille significarentur, errore quodã ex tribus istis notis M factum est.

MACELLUM, n. f. Locus Romæ, quo venalia omnia quæ ad victum humanum pertinebant, contraherantur. [Dygg, Gall. Banche, marcé, Ital. Piazza, mercato, German. Ein speis- markt, an dem man allerlei dinge speislich kauft, cyr. tãh, ut fuit hat] Cuius Notæ. Hispan. Carnicaria, & p̄ficadaria. Polon. kłonek gdye

MACELLUM, n. f. Locus Romæ, quo venalia omnia quæ ad victum humanum pertinebant, contraherantur. [Dygg, Gall. Banche, marcé, Ital. Piazza, mercato, German. Ein speis- markt, an dem man allerlei dinge speislich kauft, cyr. tãh, ut fuit hat] Cuius Notæ. Hispan. Carnicaria, & p̄ficadaria. Polon. kłonek gdye

MACELLUM, n. f. Locus Romæ, quo venalia omnia quæ ad victum humanum pertinebant, contraherantur. [Dygg, Gall. Banche, marcé, Ital. Piazza, mercato, German. Ein speis- markt, an dem man allerlei dinge speislich kauft, cyr. tãh, ut fuit hat] Cuius Notæ. Hispan. Carnicaria, & p̄ficadaria. Polon. kłonek gdye